

Arkivet hos Härnösand Radio innehåller många bilder och brev som beskriver förhållandena som varit.

Dyrortsgrupperingen utgjorde under många år ett strids-
äpple mellan personalen och Kungl Telegrafstyrelsen. I ett brev daterat den 8 juni 1920 ger radiokommissarie Atterberg en mängd goda skäl till att stationen bör vara i en högre dyrortsklass. Skrivelsen gav också effekt. Här återges endast ett utdrag ur det många sidor långa brevet.

1920

Krystallmottagarna kompletterades med en rörmottagare.

1921, den 6 december

Radiobyrån begär att Radiokommisarien undersöker möjligheten att sänka städerskans lön från 30 kronor/månad till 25 kronor/månad. Radiokommisarien lyckas med detta.

1922

Hård konkurrens. Radiokommisarien skriver ett brev till Radiobyrån och påpekar att Vaasa radio har billigare kust-taxa och "driver konkurrens utan hänsyn till internationella bestämmelser" och önskar "att något göres för att hålla denna inom fredliga gränser".

1924, den 23 maj

Radiobyrån begär åter att radiokommisarien ska försöka sänka städerskans lön ytterligare. Denna gång svarade radiokommisarien att han inte ville åta sig detta.

1927

Första rörsändaren installeras. Denna kunde även användas för telefoni. Prov med bogserbåtar, dock endast så kallade blindsändningar då dessa enbart hade mottagare ombord.

Korrespondens med fyr-skeppen påbörjades.

Till Kungliga Telegrafstyrelsen

... Underrättelsen att Härnösands radiostation hänförs till grupp A har icke kunnat undgå att väcka bestörtning bland stationens personal, som är hänvisad att inköpa största delen av sina livsförnödenheter i Härnösand ... beder jag att som motivering för en revision få anföra följande:

... Beträffande öns egna produkter är det sant, att dessa någon gång torpare och fiskare emellan utbytas till billiga priser, men, då produkterna tillhandahållas oss statstjänstemän, äro Härnösandspriserna normerande. Sålunda har priset på ägg angivits till Kr. 4:50 per tjog, under det att vi vid samma tid betalade Kr. 7:- per tjog. För närvarande är priset å ägg 70 öre per tjog högre här än i Härnösand. Priset å strömming är i uppgiften satt till 50 öre per tjog. För att över huvud få köpa strömming å ön måste man gå den 6 kilometer långa vägen till Prästhushamn och infinna sig där före kl. 6 på morgonen, då fångsten sändes in till Härnösand. Då fiskarna i varje fall alltid måste in till staden med huvudparten av sin fångst, kan man givetvis icke begära, att de skola sälja strömmingen till ett billigare pris, än vad som där fås. Över huvud äro de alltid ovilliga att sälja här, då de ha brått att komma iväg, och det har flera gånger hänt att man blivit avvisad och fått vända hem utan strömming. Fisk och kött salubjudes icke på ön annat än i undagtagsfall, utan fås från Härnösand. Specerihandlaren tager likaledes sina varor från Härnösand, och det vore ju då mer än märkvärdigt, om han kunde sälja dem till billigare pris, än vad som gäller i Härnösand, helst som fraktkostnaderna häremellan äro alldeles särskilt höga.

Fördyringen genom frakterna möter oss dagligen och stundligen i stort som smått. Så har jag idag t. ex. bekommit medicin från staden. Om jag bott i Härnösand, hade den enligt räkningen kostat Kr.5:45. Med emballage och frakt går den nu på Kr. 9:-. När bostadshuset uppfördes, förklarade byggnadsingenjören sig kunna köpa tomt var som helst i Stockholms omgivning-ar, t. ex. i Djursholm och uppföra husen där för lägre kostnad, än vad bygandet enbart gick till här.

Klart är, att, om dyrortsgrupperingen över hela landet sker efter en viss uniform schablon, en hel del lokala förhållanden, som högst väsentligt inverka på levnadskostnaderna för oss tjänstemän, icke komma till sin rätt. I all synnerhet blir detta fallet i en liten kommun som Hemsö med dess små resurser och säregna läge

Sålunda äro skatterna här visserligen låga, hava varit ännu lägre, men äro stadda i stark stegring. Dessa låga skatter äro i första hand beroende på att Herrarna Kempe äro mantalsskrivna här, betala skatt till kommunen och givetvis hava intresse av att hålla uttaxeringen nere. För oss tjänstemän är emellertid fördelen av de låga skatterna vid en jämförelse med exempelvis Härnösand mera problematisk. Närmaste skola är sålunda belägen på ett avstånd av en fjärdingsväg och är av enklaste slag med varannandagsläsning, endast en överårig lärare och flera skolklasser samtidigt i samma rum. Den andra är om möjligt ännu primitivare (Ambulerande skola med oexaminerad lärarinna) och kommer oss aldrig närmare än på en halv mils avstånd. Av befolkningen här i allmänhet anses skolgång som ett nödvändigt ont, om ens nödvändigt, och någon förbättring i förhållandena äro därför icke att vänta. Varken jag eller mina radiotelegrafister vilja tänka oss nödsakade att sända ut våra barn i livet med den skolunderbyggnad, som kan fås i dessa skolor. Vi hoppas alltså bli i stånd att kunna hålla dem i skola i staden, och enbart kostnaderna härför kunna icke uppvägas av de låga kommunalskatterna.

Långa tider av året äro vi helt eller delvis avstängda från förbindelse med fastlandet på grund av isförhållandena, och inträffar exempelvis under dessa tider svårare sjukdomsfall, är det endast att undergivet avvakta utgången, då det är absolut omöjligt att erhålla läkarhjälp. I viss mån blir förhållandet enahanda även de tider, då förbindelse med land finnes, emedan det på grund av läkarbrist och dåliga kommunikationer även då är synnerligen svårt att få ut läkare och i varje fall är förenat med så dryga kostnader, att det endast kan ifrågakomma i mest tvingande nödfall.

Att vi på vår ö äro i saknad av varje slags kulturell förströelse såsom föreläsningar, konserter etc. behöver väl icke påpekas ...

Jag ber att å egna och personalens vägnar få framlägga en vördsam men bestämd protest mot, att de siffror, som en några och tjugouårig bondson, utan vetskap om vad saken gällde i rent misshugg råkat skriva på Socialstyrelsens blankett, lägges till grund för våra löner.

Stockholm den 8 juni 1920
Radiokommissarie G. Atterberg